Magiczny Kraków

Samowola przy ul. Centralnej 73B: pomoc dla mieszkańców

2026-05-07

To miejsce od lat było symbolem patodeweloperki. Lekceważenie prawa prędzej czy później spotyka się jednak z konsekwencjami. W ramach przygotowań do rozbiórki samowoli budowlanej przy ul. Centralnej 73B, we wtorek, 5 maja, w budynku zostało odcięte ogrzewanie. Choć obowiązek zapewnienia mieszkań zastępczych lokatorom należy do właściciela samowoli, miasto zaangażowało się w pomoc mieszkańcom.

Decyzja o rozbiórce nielegalnej nadbudowy nie zapadła nagle. Sprawa ciągnie się od 2009 roku, kiedy wydano decyzję rozbiórki pięciu kondygnacji wybudowanych nad istniejącym warsztatem bez wymaganego pozwolenia. Od tego czasu inwestor wykorzystywał wszystkie dostępne środki prawne, by odwlec wykonanie decyzji. Droga odwoławcza została wyczerpana, a Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowanego w Krakowie sięgnął po ostateczne narzędzie – wykonanie zastępcze, czyli rozbiórkę przeprowadzoną niezależnie od właściciela, ale na jego koszt.

W ramach przygotowań do rozbiórki, we wtorek, 5 maja, w budynku zostało odcięte ogrzewanie. W kolejnych dniach zostaną podjęte działania związane z odcięciem pozostałych mediów.

Równolegle do działań związanych z doprowadzeniem do rozbiórki nielegalnej nadbudowy, miasto i PINB podjęli szeroko zakrojoną akcję informacyjną i pomocową dla mieszkańców budynku. Do lokatorów trafiły specjalne ulotki, przygotowane przez PINB w kilku językach (polskim, angielskim i ukraińskim), które wyjaśniały sytuację prawną oraz informowały o nadchodzących działaniach. Odzew był duży – mieszkańcy dzwonili do PINB-u i szukali informacji. Wtedy stało się też jasne, jak wielu z nich nie miało świadomości, że wynajmuje mieszkanie w budynku przeznaczonym do rozbiórki.

W pomoc dla lokatorów samowoli przy ul. Centralnej 73B zaangażował się również Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Pracownicy MOPS i OIK w kwietniu przeprowadzili wizyty w budynku – zarówno rano, jak i po południu – aby dotrzeć do jak największej liczby osób. W spotkaniach uczestniczyli pracownicy posługujący się językiem ukraińskim i angielskim, w celu ułatwienia kontaktu z cudzoziemcami. Każda wizyta była dokumentowana, a ustalenia przekazano do PINB. Celem tych działań było rzetelne rozpoznanie sytuacji mieszkańców i wskazanie dostępnych form wsparcia.

W związku z czynnościami obejmującymi odcięcie ogrzewania, przedstawiciele MOPS i OIK również we wtorek, 5 maja zapukali do drzwi osób wynajmujących mieszkania przy ul. Centralnej 73B. Z niektórymi udało się porozmawiać, część wyraziła zainteresowanie pomocą ze strony miasta m.in. możliwością skorzystania z zapewnionych przez miasto miejsc noclegowych w hostelach.

Warto podkreślić, że choć miasto nie pozostawia mieszkańców bez informacji i wsparcia, jego możliwości są ograniczone przepisami prawa. Budynek przy ul. Centralnej 73B jest własnością prywatną, dlatego obowiązek zapewnienia lokali zastępczych spoczywa na jego właścicielu, a nie na gminie. Obowiązujące regulacje nie pozwalają miastu na przyznanie mieszkań interwencyjnych w takiej sytuacji. Dostępne pozostają jedynie standardowe formy pomocy. **Można o nich przeczytać w przygotowanej i rozdawanej lokatorom ulotce.**

Jednocześnie właściciel samowoli ponownie próbuje zablokować rozbiórkę. Po wyczerpaniu wszystkich możliwości prawnych, aby ją opóźnić, tym razem sięga po argumenty związane z dobrem lokatorów, którzy stracą dostęp do mediów. W obiektywnej ocenie jego intencji warto wziąć pod uwagę następujące fakty: inwestor świadomie złamał prawo, budując samowolę budowalną, i świadomie wynajął w niej mieszkania, czerpiąc z tego zyski. Mimo wiedzy o ostatecznej decyzji o rozbiórce nielegalnej nadbudowy, nie podjął żadnych działań, aby podporządkować się tym rozstrzygnięciom.